

Geri besleme süreçlerini ve dinamiklerini yok saymak¹

Jac Vennix (çeviren: Emre Göktepe)

İnsanlar geri besleme süreçleri üzerinde düşünme eğiliminde değiller, bu da zararlı sonuçlara yol açabilir. Uygulama deneyimlerimiz, politikalar uygulanmadan önce geri besleme süreçlerini düşünmenin, bir sorunun algısını önemli ölçüde değiştirebileceğini ve istenmeyen sonuçlar doğurabilecek bir politikanın uygulanmasını önleyebileceğini gösteriyor. İkinci olarak, görselleştirme, insanların karmaşık sistemlerin yapısı konusunda bilgi işleme yeteneklerini geliştirmeye yardımcı olabilir. Diyagramlar oluşturmak, insanları dünya görüşlerini daha kesin bir biçimde anlatmaya zorlar. Bu zorlama, karmaşık sorunların yapılandırılmasında iki önemli konuda yardımcı olur: Birincisi, insanların genel olarak yetersiz tanımlanmış kavramlar kullanması, ki bu da genellikle yanlış anlamalarla sonuçlanır. İkincisi, insanların bir sorun ile ilgili örtük (nedensel) varsayımlar kullanması, ki bu varsayımların geçerli olmadığı, nedensel döngü diyagramı oluştururken bile ortaya çıkabilir.

¹ Eğitimde Sistem Düşüncesi Haber Bülteni 44. sayısında (Haziran 2024) yayımlanmıştır.

Yazı, birlikte modelleme konusunda temel kitaplardan biri olan Group Model Building adlı kitabın Sistemlerdeki geri besleme süreçlerini ve dinamiklerini yok saymak başlıklı bölümünde geçen bir paragrafın (s. 36) çevirisidir.